

Eguno Euskararen Hiztegia

—C—

[bertsioa: 2014-07-14]

caboverdetar *izlag/iz* Cabo Verdekoa, Cabo Verderi dagokiona; Cabo Verdeko herritarra. Adelia de Crisanta zen, atzerrira ontziraturako sei semearen ama, denak ere mundura ekarri zituenaz ahaztuta, ez baita alferrik esaten munduan ez dela **caboverdetarren** semea bezain esker txarrekorik.

cadillac *iz* Cadillac markako autoa; garai bateko luxuko autoa. Auzoa jaguarrez, **cadillac** eta luxuko automobilez bete zen, espaloiak eta eliz aurreko plaza handik eta hemendik etorritako enekozalez eta kuxkuxeroz. Ziztu bizian zetozen kamioi edo **cadillac** gorrietarik bat. Kosheren **cadillac** arrosaren irudi distiratsuak. Edo **cadillac** beilegiaren erosteko elastikaz baturik dolar orlegi metak. Biscayne bulebarrean topatu nuen, Gabon-egunean, ilunabarrean... autoan sartzera zihoan: **Cadillac** kabrioleta, kalea bezain luzea!

cadiztar *izlag/iz* Cadizkoa, Cadizi dagokiona; Cadizko herritarra. Chano Dominguez piano jotzaile **cadiztarren** saioak. Musika hau berrinterpretatu du bere jatorri **cadiztar** eta beraz, andaluziarrak ematen dion ikuspuntutik. ZP Iberiako Penintsularen ileko zoldaren aurkako xanpua zela esan ei zion **cadiztar** batek PSOEko buruari.

calagorritar ik **kalagorritar**.

Calcio *iz* italiar futbol liga. Gure helburua **Calcio**-a da. Nahiz eta **Calcioan** ez dagoen ondo sailkatuta jokalaria gazteak, onak eta lehiakorak ditu. Egun ez daude **Calcio**ko puntako taldeen artean. **Calcio**-ko liderraren kontra, ezustea ematen saiatzea besterik ez zailo geratzen.

camping *iz* (9 agerraldi, 5 liburu eta 3 artikulutan; cf. **kanpin** 185 agerraldi, 39 liburu eta 43 artikulutan; **Hiztegi Batuak maila berean onartzen ditu camping eta kanpin**) *iz* kanpina. Karakorum-en egon beharrean **Pirinioetako** camping batean nengoela iruditu zait. Taldean gaudela esan zieagu, **camping** egitera etorriak gabela. Beraz, gaur Bordeleatik abiatzen dira, expedizioa hiru "Camping Car" delakoak, astelehenean, Suediara heltzeko gisan.

campus (267 agerraldi, 16 liburu eta 114 artikulutan; **orobat kanpus** 35 agerraldi, 4 liburu eta 13 artikulutan; **Hiztegi Batuan campus** agertzen da) **1** *iz* unibertsitate baten jarduera gauzatzen den eremu eta egoitzen multzoa. Donostiako Ibaeta **campuseko** Filosofia Fakultatean. Deustuko Unibertsitatearen Gipuzkoako **campusean**, **Campusen**, zentron eta departamentuen deszentralizazioa proposatzen duzu. Garbi daukat Leioako **campusa** Parke Teknologikoa ballitz, metroa bertaraino iritsiko litzatekeela. Ahmedabad-en, unibertsitateko **kanpusean** paseatzen ari nintzela. Gueuz **kanpusa** zaintzeko bi zakur izan ditugu aspaldidanik Deustuko Unibertsitatean. Bartzelonako Unibertsitate Autonomoak, gaur egun, Bellaterran du **campus** nagusia. Igande goizean, **campus** hutsera doa autoz, eta saileko bulegora sartzen da. **Campusak** ere leku bakartiak izan daitezke, ez pentsa. Ohar hau argitaratu eta zabaldu zuten Leioako **campusean** Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultateko Dekanoak. Unibertsitateko Euskal Irakasleen Elkarteak (EIRE) eta Deustuko Unibertsitateko Donostiako **campuseko** lankideek omendu zuten 2002an. Bakarrik abiatu nintzen **kanpuseko** jantokira. Martxoaren 5ean ekin zioten itxialdiari Leioako **campuseko** kafetegilaren eraikinean. **Campuseko** zelalain kanpadenda jarrita. **Campuseko** cocktail party-an ezagutu zuenetik ezin zuten errubia oxigenatu hura burutik kendu. Arabako **campuseko** errektoreordetzak Euskal Herriko Unibertsitateko Donostiako **kanpuseko** kargudunak etorri dira diploma emaitza horretara. Artaldean sartuta, **campusera** iritsi zen. Ideiaren beste bertsio bat aldarrikatzen hasiak dira azken bolada honetan, euskarazko **Campusarena**, alegia.

2 (*hitz elkartuetan lehen osagai gisa*) **Campus** eredu berri bat sortzeko genuen ideia ere gauzatzen ari gara.

3 (*hitz elkartuetan bigarren osagai gisa*) Irun eta Madril lotzen dituen trenbidea hiri erditik pasatzen da, eta hegoaldeko gaurko auzoak zein Arabako unibertsitate **campusa** hiritik baztertzen ditu. Mondragon Unibertsitateko Ingeniaritza **campuseko** Ikasleen Batzordeak. Era berean, Monterok «polizia eta kamaraz jositako kontzentrazio **campusa**» uzten duela azpimarratu zuten Ikaile Abertzaleetako kideak. Guztira, 290.000 m2 ditu Rogert Tallibert arkitekto frantsesak diseinatutako kirol **campusak**.

[3] leioako campusa (3); tuterako campusa (8); tuterako campusa martxan (3)

arabako campusean (4); campusean itxialdia egiteagatik (3); donostiako campusean (6); donostiako ibaetako campusean (6); ehuko leioako campusean (3); ehuren leioako campusean (7); ibaetako campusean (12); leioako campusean (30); leioako campusean itxialdia (5); unibertsitatearen donostiako campusean (3)

arabako campuseko (17); arabako campuseko errektoreordea (7); bizkaiko campuseko (10); bizkaiko campuseko errektoreordea (7); campuseko errektoreordea (23); gipuzkoako campuseko (9); gipuzkoako campuseko errektoreordea (9); leioako campuseko (10)

bizkaiko campusekoa (3)
campusen autonomia (4)]

canariar ik **kanariar**.

cannabinoide *izond/iz* cannabisaren kideko gaiez dagokiena. Hainbat funtzio organiko eta mental kontrolatzen dituen sistema **cannabinoidearen** identifikazioaren bidez zabaldu zen kalamuaren eragin terapeutikoa ulertzeko bidea. Zientzilariek **cannabinoideak** injektatu zizkieten gliomak zituzten arratoi. 70eko hamarkadaren erdialdera ikerketek gora egin eta 80koaren hasieran **cannabinoide** endogeno batzuk eta euren hartzaile espezifikoak aurkitu ziren.

cannabis (*orobat kanabis g.er. eta kanabiz g.er.*) **1** *iz* kalamu indikoa; kalamu indikoaren zurtoin, hosto eta lore idorrazietatik ateratzen den hautsa, haxixaren eta kideko beste zenbait drogaren oinarria dena.

'Cannabis' hitza nire kulturaren hitz bat da, 'haxixa' bezala, elkartasunaren zentzua erakutsi ziguna, ezberdin bizi gintezkeen ustea ekarri ziguna, gure kreatibitatearen sena, nora zihoan oso ondo ez genekiena, askatuago eta erotuago bizi zedin laguntzen zigun bitartean. Artolandareen artean *dagga* hazten zuten, **cannabisa**. Gehien kontsumitzen diren opioideak [...] morfina eta azkenik, haluzinogenoetan, **cannabisa**, fenciclidina eta LSD dira herritarrek gehien hartu ohi dituztenak. Euskal gizarteak **cannabisaren** kontsumoa onartu egin du; gehienek **cannabisa** legezkatat dute. Halaxe iristen zaizkio zurrumurruak gaixoari ere **cannabis**-arekin ari direla ikertzen, lortu dutela emaitzarik arratoiekin egindako entseguetan... **Cannabisa** eta nerabeak: gurasoentzako gida. **Cannabisa** izpirituaren egoera bat bezala definitu beharko litzateke, arimaren aldarte baten gisa. Kanutoa piztu eta sakon hartu du hasperena, **kanabisaren** eragina burmuinetan sumatu arte. **Kanabisaren** kontsumoa ere zuzta handiz goiti doa. **Kanabisari** buruzko gizarte adostasuna lortzeko oinarriak.

2 (*hitz. elkartuetan*) 'kanabiz' hosto baten forma dutenak? Oroit-arazten dute aurten sekula baino arrapaketa handiagoak burutu dituztela, hala nola 15 tona **kanabiz** arraxina.

cantabile *iz* musika pasarte baten doinu izaera oharrarazteko adierazpena; doinu izaera hori azpimarratuz abesten den musika pasartea. Fraseo luzeetan, faltetean abestutako zatietan, bukaera aldeko **cantabile** espresioan, xuxarlatutako hitzetan... emaila egokiagorik nekez topa daitekeela uste dut.

capita

1 per capita izond buruko. AEBen errenta per **capita** 37.300\$ da; Finlandiakoa 27.200\$. Nazio Produktu Gordina **per capita**, baina erosketa ahalmenaren arabera parekatuta. Solbesen hitzetan, etorkizuneko BPG per **capita** hobetu ahal izateko, ezinbestekoa da produktibitatea handitzea. Adindunen urteko alkohol kontsumoa per **capita** 5-9 litrokoa da. Frantsesek, diotenez, beste edozein herrik baino ogi per **capita** gehiago jaten dute.

2 (*dagokion izenaren ezkerrean*) Per **capita** errentaren arabera zehaztu beharrean, urteetan neurtu ahal delako erresuma bien arteko aldea. Garapena ez da, beraz, per **capita** ekoizpena handitzea, baizik eta gizakiak aukera gehiago izan ditzan bermatzea. 1970ean per **capita** elikagai kontsumoa eguneko 2.100 kaloretatik 2.800 kaloretara hazi da. Solbesen hitzetan, etorkizuneko BPG per **capita** hobetu ahal izateko, ezinbestekoa da produktibitatea handitzea.

[3] **dolar per capita** (3); **errenta per capita** (4); **per capita errenta** (14); **per capita errentaren** (4)

capo ik kapo 2.

cappella

1 a cappella adlag ahots soilez. Mendietan gaindi kantu herrikoiak **a cappella** kantatzen dabilen artzaina. **A cappella**, instrumentuz lagundua, orkestrarekin lagundua eta bakarlariekin egingo dituzte saioak. Xuberotar kantuak **a cappella**. Lehiaketa bi sail nagusitan banatu dute: **a cappella**-koa eta soinu laguntzazkoa.

capuccino *iz* esne gain apartsua gehitu zaion kafea. Ezagunak zituen hango langileak eta mostradore atzeko zerbitzariarekin hasi zen hizketan **capuccino** bat hartzen zuen bitartean. **Capuccino** negargarri bana edan ondoren, mahai gainean utzi zuen neska agertu aurretik irakurtzen ari zen egunkaria.

carpaccio *iz* okela edo arraina oliotan, limoitan edo kidekoetan beraturik eta xerrada fin-finetan ebakirik prestatzen den jakia. Kartakoak nahiz kartatik kanpokoak hasi zitzaigun komentatzen Arantxa, komentatzen eta gomendatzen, hainbeste **carpaccio**, boloban eta saltsa arraro artean ni behintzat galduta banengoen ere. Piper morroaren esentziako ozpin-lurrinetan beraturako hegalez edun **carpaccio**, parrillan erre ondoren saltsa bizkaitarrean beraturako patata eta itsaskien salda apartsua, tomate konfiturazko ohandze baten gainean.

cartel *iz* mota bereko enpresen arteko ituna edo elkarte, konkurrentzia saihestea, eta produktu jakin batzuen ekoizpena eta prezioa kontratatzea helburu duena. Europako Batzordeak ikerketa zabaldu du Frantziako bederatzik banku nagusien aurka, bere iritziak, herrialde horretan atzerriko finantza erakundeak sartzea eragozteko **cartel** bat osatu zutelako. Bihar bilduko dira Beirut [..] **carteleko** 11 herrialde kideak, produkzioa igo edo ez erabakitzeke. Purnomo Yusgiantoro LPEEko presidentek atzo argitu nahi izan zuen azken egunetako igoera ez dagokiela **cartelaren** upelen prezioei, Estatu Batuetako upelari baizik. Txostenak dioenez, Bilboko portuan «garraiolarien arteko lehia eragozten duen kamioilarien **cartel** bat eratu da; zerbitzu horien balizko erabiltzaileei aukera bortxaren bitartez mugatzen zaio».

cartesiar ik kartesiar.

casino ik kasino.

casticismo ik kastizismo.

castrismo *iz* kastrismoa. **Castrismoaren** kultur politika eta sentsibilitatea hankaz gora jartzen ditu 85 urteko agure zoragarri baten kantuak, haren arrakastak, harekiko egin den injustizia egiaztatzeak.

castrista izond kastrista. Eta horrek ez du zerikusirik **castrista** edo anticastrista izatearekin. Venezuelarena, ordea, ez da proiektu marxista-**castrista**.

caudillo ik kaudillo.

cava *iz* Katalunian ekoiztiriko xanpaina. Gabon gaueko **cavaz** aparte ez du alkohol tantarik probatzen. Donostiako Anjel Mujikak Herrialde Katalanetatik ekarri zuen **cava** Euskal Herrira, eta hemen, *Izargarai* izenarekin saldu zuen. Espainia aldeko kontsumitzaile batzuk boikota egiten ari zaie produktu kataluniarrei, eta **cavaren** ordez xanpaina erosten ari omen dira Eguberrien atarian. Taloa, sagardoa, olagarroa, ribeiroa, pantumaca eta **cava** dastatzeko aukera izango da, besteak beste, gune horietan. Euforiarik ez zen ordea atzo Oلابarri kalean, ez txanpainik ez **cavarik**. Hiru astean 2.000 **cava** botila baino gehiago saldu zituen.

2 sotoa. Bazuen dendan gela berezi bat, **cava** bat, hezetan eta tenperatura-baldintza finkoak zeuzkana, puruak bere onenean kontserbatzeko.

charter 1 izond hegaldiez mintzatuz, konpainia ofizialek arautuez kanpoko, enpresa pribatu bati dagokiona; hegazkinez mintzatuz, hegaldi txarterrak egiten dituenak. Denak hilak dira, 148 lagun, horietan 133

frantses, Egiptotik Frantziar bat buruz airatua zen hegazki **charter** batean, Boeing 737 egiptoar konpainia batekoa. • Bestalde, ariko bide dira lege eta erregelamenduen zorrotzen, aireko quziek, **Charter** ala ez, segurtamen bertsua eskain diezoten ibiltzaileari.

2 (dagokion hitzaren ezkerrean) **Charter** hegaldi bat antolatuta zuen Osasunak, baina Iruñeko aireportua ez zegoen erabiltzeko moduan. Tindufen eta Aaiunen bizi diren herritarrek elkar ikusi ahal izateko, **charter** hegaldiak jarriko dituzte. **Charter** hegazkiez eta helen segurtasunaz.

chartreuse (orobat chartreus eta Chartreuse) iz 1 kopa bat Chartreuse. Ekar itzazu **chartreuse** bi! -gero bekoz beko gelditu zitzaizun begira, betaurrekoak kendurik. Ikusten dut ez duzula gogoko nire **chartreusa**. Nik uste, **Chartreusea** igo zitzaioa burura eta hark egiten zuela hitz, bere mihitik.

2 (hitz elkartuetan) Sukalde frantsesa izan zen ia guztia lehenengo oturuntza hartan, hasi ahate-gibeletik, segi Borgoñako ardo lodiek eta amaitu **Chartreuse** usain ederrekoarekin. **Chartreuse** kopa kristalezkoari heldu zenion bare. Jimpsek gerrian termo bat du eta aldakan, berriz, **chartreuse** flasko bat... Barruan badira arropak, ohe-tapakia, artile-matazak, urdaiazpikoa, **chartreuse** faltsuzko botilak, toska fina...

chauvinismo (orobat txaubinismo) 1 iz abertzaletasun baztertzalea, berez frantziarra. Ingelestanak berez ez baitu zerikusirik **chauvinismoarekin**. Euskalkien alde banago, ez da harrokeriaz eta **chauvinismoz** ere. Frantziar **chauvinismoa** ez baitut sekula begi onez ikusi.

2 (hitz elkartuetan) Baztertu egin zituen, gainera, **chauvinismo** susmoak, bera ez zela giputza aitortuta. • Heziketa tradizional honek bere hartzaileak kultur **txaubinismoaren** gaitzaren aurka immune bihurtzeko ondorio orokorra izan zuen.

chauvinista (orobat xobinista eta txobinista) izond abertzaletasun fanatikoa erakusten duena. ik

chaubino. Frantsesak sortu duen lilura horrek galdu du, nire ustez, zuberera, eta ez lapurtarren harrokeriak eta jarrera **chauvinistak**. Eta uste zuen, beste jende askok bezala, gure kostako arrainari hobea irizten badiogu, gehienez ere itsasotik platerera bidala laburra egiten duelako izan daitekeela, eta **chauvinistak** garelako ziur asko. Alferrik jardungo dute Aostako frankofoneok Italiako futbol taldea animatzen Frantziaren kontra, edo Bolzanoko aleman hiztunek gauza bera egiten, Alemania bada Italiaren aurkaria... ez dituzte **chauvinistenak** engainatuko: Italiaren etsai bat dago italiara hitz egiten ez duen bakoitzaren larruan, non?, eta Italiaren muga-mugan. Historia horretan Herder anarkistek eta sozialistek ez dute gutxiago irakurri eta maitatu izan nazionalistek baino; austro-marxistek eduki dute maisutzat eta nazio zapalduetako nazionalistek inspiratzailetzat, askatasun borrokan Estatuaren aurka, inoiz ez Estatu handi menpegabeetako politikari kontserbadore **xobinistek**. Gabatxo **txobinista** bat azentu andaluzarekin!

chauvino (corpusean txobino soilik) izond abertzaletasun fanatikoa erakusten duena. ik chauvinista.

Betiko topiko ergelena berritua alegia, filosofia arrosa batean orain, betiko eskema dikotomiko sinplista, aspaldiko superstizio **txobinoak**, ilustrazioaren errebindikaziopean eginda alafede ilustrazioaren iseka maximoa.

chiffonier iz altzari txiki tiraderaduna, emakumeek arropak, joste lanak, bitxiak eta kidekoak gordetzeko

erabiltzen dutena. Koltzoia azalik gabe zegoen, eta maindire marradunak **chiffonieraren** gainean zeuden, bi burkoren ondoan. **Chiffonieraren** aldamenean berogailu eramangarri bat zegoen.

chotis (orobat txotis g.er.) iz bikoteka dantzatzeko dantza, erritmo aski geldikoa; dantza horri laguntzeko

musika lana. Argitalpenaren zati handi bat partiturek osatzen dute; eta horien artean denetik aurki daiteke: fandangoak, arin-arinak, martxak, baltseak, dianak... eta baita doinu ezohikoagoak ere: fochtrotta, **chotis**, habanera eta polka, besteak beste. Taberna zuloetako piano aurrean eserita egiten omen zituen bere inprobisazioak: mambo, **chotis**, fochtrot eta pasadobleak. PSN berriaren jokabideak **chotis** bat ematen duela esan zuen. Helduta dantzatzeko pasadobleak, tangoak, **txotisak** eta abarrak.

cintruenigoar izlag/iz Cintruenigokoa, Cintruenigori dagokiona; Cintruenigoko herritarra. Hori guztia

badakigu Eltsok berak auzitara eraman zuelako **cintruenigoarra**, eta auzi hori ezaguna delako.

ckricket ik **kriket**¹.

clochard (orobat kloxar) 1 iz Parisko arlotea. Europako hiribururen bat aukeratu ohi zuen, Paris gehienetan, eta han bertako

clochard eta eskaleekin nahastea gustatzen zitzaion. Ez zen **clochard** bat edo homeless bat, ez. **-Kloxar** moztorra janztea erabakitzen duzun hurrenean, ez ezazu egin gure enpresa barrua. Roth bera dugu, zalantzarik gabe, bertako **clochard** alkoholizatua.

2 (izenondo gisa) Idazle **clochard** baten hipotesiak kitzikatu ninduen momentu batez.

clown [16 agerraldi, 2 liburu eta 12 artikulutan] 1 iz pailazo. ik **klovn**. Ingalaterrako Fraser Hooper **clownak**

Strawberry antzezuko du Torre Luzeako parkean. Jendea ikuskizunean inplikatu du **clownak**, edonor izan daiteke obra honetako aktore. Larunbatean Ball-trapa handientzat eta **clownak** ttipientzat, hauek untsa irri egin baidute. Beharbada ez gaude historiari emandako pailazo handienetarikoa baten aurrean, baina lehen momentutik argi dago ondo prestaturiko emankizuna aurkeztuko digula, eta bere ofizioan errailetatik sinesten duen **clown**-a dela. Eta arratsak luzeak baitira, kantariak, mintzariak, **clownak** bilatzen ditugu.

2 (hitz elkartuetan lehen osagai gisa) **Clown** estiloa, magia, umore zalapartatsua, akrobazia eta, batez ere, irudimena.

Trapuzko pampina baten legez mugitzen zen, kanpotik zetorren ikusleei keinu-txantxa lotsagabeak eginez eta era guztietako bihurrikatzeak, itzulipurdi ezinezkoak eta **clown** estiloko gag-ak tartekatuz. Hala ere, ez da **clown** antzezlan bat, clown-aren teknika erabiltzen duen antzezlan bat. Aratsaldez aldiz, pailaso edo **"clown"** ikusgarri poltit bat. **'Clown'** ikastaroak Baionan, norberaren 'clown'-a aurkitzeko.

club ik **klub**.

cluster ik **kluster**.

cm (orobat cm.) zentimetroaren sinbolo nazioartekoa. Tatami bakoitza 90 **cm** zabal eta 180 **cm** luze da. Pitbull bat 46-56 **cm** gora eta 16-25 kilo bitarteko izan liteke. 10 **cm** hazten zarenean zer eginik ez da, / zapi zahar bat ere ez duzu janzteko. Australiako aditu talde batek dio 30 **cm** igoko dela itsas maila mende honetan. Haren segidako heste lodiak baino diametro txikiagoa duelako esaten

zaio meharra (2-5 **cm**). 10 **cm** duen kubo batek, adibidez, 1.000 cm³-ko bolumena izango du. Orriak: 448 (17x24 **cm**). Koaderno beltzean (Super Conquerant, 17 x 22 **cm.**) jasotzen ari naiz batzuk.

coca (*orobat koka g.er.*) **1 iz** coca-cola. **Coca** bat? **Coca** baten bila joan nintzen sukaldera eta klikada batez edan nuen. Ikusi: beltza **cocarena** duk; horia, laranjarena. Apustu egin, eta **coca** eta laranjazko edariak jokatzen zituzten. Anna, edan **koka** bat gurekin - esan zioten.

2 (*eduki neurri batez*) Mizuno jaunak, godalet bat **Coca** orduro.

coca-cola (*orobat koka-kola g.er. eta kokakola g.er.*) **1 iz** edari freskagarri kafeinadun baten izena. **Coca-cola** bat hartzen du hozkailutik. **Coca-Cola** hori niretzat al da? -Eta hiru katxi zerbeza, lau tiro, sei **kokakola** eta bost ur botila! Edari on bat bakoitzak, haiek **coca cola** eta nik esne beroa, eta jo berriz. Jende gehienak **kokakola** eta kalimotxoak eskatu zituen. Morris **Coca Cola** bat edaten ari zen. Egariak hartuta, fanta edo **coca-cola** bat edateko asmotan jaiki nintzen. **Koka-kola** saltzeko makina bat (kanpoaldean kokatuta zegoena [...]). Bizkar-zorroa sandwich eta coca-**colaz** bete, eta ospitalera sartu nintzen. **Coca-cola** eta patatazko zinemarekin. Aspaldiko **Coca-Cola** baten txapa gorria izan zitekeela. **Kokakola** ere droga da, eta zerbeza, eta telebista... Kontrazeptibo lez **cocacola** erabiltzen genuen, azido karbonikoa espermizida zelakoan.

2 (*hitz elkartuetan lehen osagai gisa*) Lucindak **coca-cola** edalontzia hartu zuen. **Coca-cola** poteak kili-kolo egin eta mahaitik erortzen da. Hor dator itzulian, bi **coca-cola** lata eta plastikozko bi edalontzi handirekin. Aurrera egin du **Coca-Cola** botilarekin. **Cocacola** makinatik plastikozko edalontzira erortzen diren izotz zatiak. **Coca-Cola** banaketako kamioi herdoildu baten ondoan. **Coca-Cola** gustuko chupa chups goxoki bat zeukan ahoan. **Coca-cola** zaporeko muXuak goxoak dira. Iraganaren eta uesteko geroaren arteko zubi, **Coca-Cola** iragarkiek egiten dute argi. Berehalaxe atondu zuen jolas-lekua, bi **Coca-Cola** kaxa hutsen gainean. Pizza bat jan zuen, eta **coca-cola** pare bat edan.

cocktail ik **koktail**.

coda *iz* fonetikan, silaba amaierako kontsonante edo kontsonanteak. Silaba-azkeneko kontsonanteak edo kontsonanteek osatzen dute silaba **coda** deritzona. Silaba irekia bada, alegia, silabagune bokalikoaren ondoren kontsonanterik ez badago, **codarik** ez duela esan ohi da. Hizkuntza batzuetan, besterik gabe, ez da onartzen **coda** kontsonanterik. Hizkuntza batzuetan, besterik gabe, ez da onartzen **coda** kontsonanterik.

colacao (*orobat cola-cao eta kolakao*) **1 iz** edari txokolateduna. Nik atsegin handiz hartu nituen ekarri zikidan **colacao** beroa eta gailetak. Mikelek salda edan zuen katilutik. **Colacaoa** hartzen duen umearen antzera. **Kolakaoz** betetako pitxarra esku banatan. Esnea berotutakoan katiluetan isuri, gailetak eta **kolakaoa** mahai gainera atera eta elkarri so geratu ziren gazte biak Hainbesteko presa **kolakaoa** hartzeko? Erdian, ogi xerrak, marmelada, azukrea eta **kolakaoa** zeuden. Basokada bat **colacao** hartzen du pastekin edo galletekin eta zukua. Gaur bere ohiko **cola**-caoarekin ordez vodka edaten ari zela ikusi dut.

2 (*hitz elkartuetan*) **Colacao** pote erraldoi bi direla eszenografiaren elementu ia bakarrak, **Colacao** latak edozein aitzakiarekin erabiltzen direla. Altxatzeko indarrak bildu nituenean zuk erabilitako **colacao** katilua ikusi nuen. Ez legoke soberan orain esatea **Cola-Cao** katilukada bete-betea gosaldut zuela.

collage **1 iz** oihal, paper edo kideko gainalde baten gainean argazkiak, paperak edo kidekoak itsastean datzan pintura teknika. Ur margoak, arkatzez eginiko marrazkiak, **collage**-ak eta serigrafia eta olio bana. Orduan nahiko ezagunak ziren haren margo eta **collageak**. Figura urdinez osaturiko **collageak**, Matisse-renak izan zitezkeenak, zituzten zintzilik. Erretratu hori lau zatiz egindako **collage** bat bezala dagoela egina, Liburu anitzeko izenburuak, pasarteak, abestien zatiak, esamoldeak, biltzen dira bertan, adabakiez jositako **collage** batean bezala. 990 argazki osatzen dute bi paretan estaltzen dituen **collage**-a. Euskarri handiko **collage** koloretsuak. Muntaketa eta **collagea**.

2 irud/hed Halako batean, idazmakina aurrean esertzen da eta **collage** moduko bat osatzen du material horrekin. 36ko gerraren inguruko *The black dog* (Txakur beltza) **collage** poetikoa aurkeztu zuen atzo. Guk **collage** handi bat egin dugu Brechtek idatzitako olerki eta abestiekin. Baina detektibeok handik eta hemendik bildutakoak baliatzen gara argia egiteko, **collage** bat egiten dugu bildutakoarekin, nolabait esateko, eta gero ondorioak ateratzen hasi. Horretarako, hartu nahi nituen poesia, filosofiak eskainitako hausnarketak, kalean entzundakoak, lagunei ateratako esaldiak, aipu literarioak... eta horrekin guztiarekin **collage** bat egin eta irakurleari hainbat elementu ematen ahalegindu nahi nuen, **collage** hori berak osa zezan eta osatze lan horrekin maitemintze fenomenoari buruzko ideia argi bat atera zezan.

3 (*hitz elkartuetan lehen osagai gisa*) **Collage** erakusketaren sari banaketa.

4 (*hitz elkartuetan bigarren osagai gisa*) Argazki **collage**-ak, telebista eta beste hainbat teknika nahasten dituzte. Eta nago liburuko istorioa haurrentzat zinez erakargarria dela, eta Joao Caetanoren ilustrazio-**collage**-ek are erakargarriago egiten dutela. Lóty Negartiren lana soinu **collage** baten gisara ulertu behar dugu.

[3] **marrakzi** eta **collage** (3)

compost ik **konpost**.

cool **1 izond** jazz estiloez mintzatuz, emozioa murrizten duena, alde intelektual bultzatzen duena. Lan horietan jazz **cool** jatorrikoa Eskandinaviako folkarekin, Karibeko doinuekin eta gospelarekin nahasten du Gustavsenek.

2 adkor ona, **superra**. Mikelek ez zuen batere **cool** izaiteko gogo izpirik! "Euskaraz kantatzen dut eta **'cool'** naiz! • Puzen betaurrekoak 'zúper **cool'** aurkitu nituen!

coolki **adlag** era cool-ean. Adiskide zaharrak atzeman ditut eta aste hau nahikoa baba **coolki** iragan dut.

cooltasun *iz* cool-a denaren nolakotasuna. -Betaurreko horien ukaitzak euskal **'cooltasuna'** adierazten zuen!

copyleft **1 iz** Informazio askea (**Copyleft**). Hori ez da copyright edo autorearen eskubideak alde batera uztea (horixe baita **copyleft** hitz-jokoaren esanahi eta funtsa), baizik eta, gure lege-perspektiba europarretik behintzat, justu autorearen eskubide jatorrizkoak erabiltzea, eta autoreak erabakiko du zer nolako lizentzia erabiliz [...] sinatzen duen kontratu bat hirugarren batekin bere lana zabaltzeko. Azaldu dutenez, **copyleft**-arekin eta anticopyright-arekin kaleratuko dituzte diskoak. Copyright-aren lekuan **Copyleft**-a bultzatzen dute: «Euren buruak kulturaren kudeatzaile ahalguztiduntzat dituzten horien aurka, eta herri sorkuntzaren alde erabili behar ditugu **copyleft**-aren moduko egitasmoak». Beraz, **copyleft** esparrua izan daiteke aukera ona interesatzen zaizkizun testu ugarien bila aritu edo zureak publikoaren aurrean eskegitzeko.

2 (*hitz elkartuetan*) Jabetza intelektualaren inguruan, «mundu fisiko baterako pentsatutako lege sistemaren aldaketa beharra» jorratuko dute **Copyleft** topaketetan, adibidez. Editatzeko **copyleft** modua erabili du Gaztesareak, alegia, librea da erabiltzailea fotokopiatu atera edo nahi duena egiteko.

copyright 1 iz jabetza artistiko edo intelektualaren eskubidea. Gaur entzuten diren porrusalda askoren **copyrighta** berea da. Patente eta **copyright**-ak ez dute, oro har, sorkuntza intelektuala bultzatzen. Patenteak eta **copyrightsak** zaharkitutako enpresa jarduna eta *Autoreen Elkartea* moduko lobbieak babesteko baino ez dira. *Common law*-**copyright** sistema duten herrialdeetan, batik bat hain enpresa multinazional botereitsuak dituen Estatu Batuetan, enpresa izan daiteke lan intelektual baten jabea eta autorea; gure artean, aldiz, autorea beti autorea da, inoiz ez enpresa. **Copyright**-aren lekuan Copyleft-a bultzatzen dute: «Euren buruak kulturaren kudeatzaile ahalguztiduntzat dituzten horien aurka, eta herri sorkuntzaren alde erabili behar ditugu copyleft-aren moduko egitasmoak». Debekatuta dago liburu hau osorik edo zatika kopiatzea, [...] baldin eta **copyrightaren** jabeek ez badute horretarako baimena aurretik eta idatziz eman.

2 (*hitz elkartuetan*) Galarazita dago liburu honen kopia egitea, osoa nahiz zatikakoa, edozein modutara delarik ere, edizio honen **Copyright**-jabeen baimenik gabe. Erabat debekaturik dago, **Copyright**-titularren idatzizko baimenik gabe, legeek ezarritako zigorraren pean, zatika edo osorik obra hau birsortzea [...] baita beronen aleak alokapen edo mailegutza publikoaren bidez banatzea ere. Vatikanoko buruen idazki guztiak, **'Copyright'** legepean. **'Copyright'** araudiek Interneten arora moldatu beharko dutela dio Bravok, lanen zirkulazio librea saihestezina delako.

[3] **copyright jabeen baimenik** (3): **edizio honen copyright** (3)]

Coran ik koran.

corpus (*orobat korpus g.er.; Hiztegi Batuan corpus agertzen da*) **1** iz izaera bereko testu bilduma zabala eta egituratua, zientzia azterketak egiteko prestazen dena. Lumière anaien kameralariak hartu zituzten "ikuspegiak" beren berrogeita hamar segundo inguruko iraupen beti berdinarekin [...] **corpus** bikaina dira modulazio hori egiaztatze. Antzinatek bertatik osatzen hasi zen behaketa enpiriko, esperimenezkoen eta teorien **corpus** zabal bat dago gai honi buruz. Orduko hipotesi ausartei eutsi diela funtsean, **corpus** bibliografikoa zabaldua eta tresna akademikoak zorrozuta noski. Euskaltzaindiak aurten hasiko du euskararen **corpus** onomastikoa eratzeke proiektua. Hizkuntza baten azterketa beti gauzatzen da hitzen eta testuen **corpus** baten gainean. Horra euskal esanera zaharren eta zuhurren **corpus** bikaina, nahi duenak erabili, bere CD-ROM eta quzi.

2 (*gramatikaren teorian*) Hizkuntza baten zeinahi gramatikak, jasotako esaldien **corpus** mugatu eta zein bere moduan bildua, islatu egiten du perpaus gramatikalen talde (ziurrekin) amaigabeen. Erregelok, **corpuseko** perpausen arteko egitura-harremanak adierazten dituzte, bai eta **corpusetik** kanpo gramatikak sor ditzakeen perpaus-kopuru amaigabeenak ere. **Corpus** jakin baterako proposatutako G1 eta G2 gramatika birenzat, teoriak, **corpusak** iturri duen hizkuntzarako gramatikarik onena zein den esan beharko liguke. Auspua bildumaren webgunea abian jartzeko asmoa dugu, euskal herri literaturako **corpus** aberats hori eskuragarri izateko ahaleginean.

3 izaera bereko testu multzoa. Idazki hauekin **"corpus"** bat, ez osoa, egiteko lehen saioa. Planak ez betetzeko, indarrean dagoen **corpus** juridikoa aitzakia gisa jartzen du Administrazioak. Bertsolartzearen nolabaiteko **corpus** dokumentatu bat nahi bada, XVIII. mendearan amaiera jo behar da ezinbestean. Arabierara itzultutako literatura helenikoaren **corpuseren** laburpen filosofiko eta zientifikoa. Frantsesaren **corpusetik** pasatu omen zen alemanera *Semtpembrisierer* hori.

4 (*hitz elkartuetan lehen osagai gisa*) Ahantzi gabe **Corpus** batzordea, Internet sareari itzulia.

5 (*hitz elkartuetan bigarren osagai gisa*) Pierre Gros-ek demostratu du, aldiz, zein puntutaraino den faltsua gisa horretako ilustrazio-**corpus** exhaustiboa imajinatzea. Hizkuntza-**corpusak** izanen dira eztabadagai Donostian, urriaren 24an eta 25ean. Ingelesaren gramatika bat esaldi **corpus** mugatu batean oinarritzen da (behatutako gertakariak), eta gramatika-erregelak eskaintzen ditu (arauak). Genero bati edo beste bati ematen zaion gora, premien ondorioa izaten da, literatur **corpusean** dauden hutsuneen isla, eta mentalitate-kontua.

[3] **corpus juridiko** (3): **corpus juridikoa** (7)]

cortijo (*orobat kortijo*) **1** iz Andaluzia eta Extremadurako landetxea, jabearentzako eta langileentzako

etxebizitzak dituen. Mutiko bat galdu egin zen etxe ondoko eremuetan, **cortijoa** zabal-handia baitzen. Esku emateak eta musuak bakantzearekin batera urritu ziren "Buendia" **cortijoko** patlo zabalean aparkatuak zeuden kotxeak. **Cortijoko** kaperan ospatuko zen hiletasermoa prestatzeko.

2 *irud/hed* Gaur egun, UPN eta CDN alderdien **kortijo** pribatua da kutxa.

country 1 *izond* musika estiloez mintzatuz, folk estiloaren barruan Estatu Batuetako hegoaldeko europar etorkinen ondorengoen herri musikan oinarritua. Gurekin batera jende gehiago ere inguratu da, eta batez ere musika **country** lasaia jotzen hasi direnean giroa guztiz aldatu da. *Pay the devil*, lehen kantutik azkenera arte **country** klasiakoaren ur bareetan murgiltzen den lan atsegina.

2 *country* musikari dagokiona. Garagardo batzuk hartzera joan gara lauok: lokal **country** batera lehenbizi eta irlandar batera gero.

3 (*dagokion izenaren ezkerrean*) Waylon Jennings **country** izar zaharrak. Johnny Cash **country** abeslari handiari buruzko filma. Hizkuntzagatik ez balitz beste edonongo **country** musika entzuten gaudela esango nuke. Ospe bertsua ikusiko dugu **country** kantari baten abestitxo honetan: [...]. **Country** taldea ikustera etorritako gizonkote bat hurbildu zitzaizen aulki bat hartzera. Irratia **country** abesti ezagun bat ematen ari zen. Zintzurra are indartsuago karrakatu, **country** ahaira baten lauhazka-joaldien men segitzen zuen. Bluegrass eta **country** doinu osaturiko lan espiritual lasai eta klasikoa. Martxa honetan albistea Willie Nelsonen **country** disko bat egitea izango da. **Country** giroko kantuak jasotzen dituen lana. Diskoa entzun arte ez nuke pentsatuko **country** eta reggae estiloak inoiz elkarri esku emateko moduan egongo zirenik.

• **4** *country* musika. Ausartuko da zuzenean bakarrik **countrya** jotzera? Bai bata bai bestea **countryaren** eta folkaren arteko mugan mugitu izan dira. azken disko honetan guztiak batuko ditu: rocka, popa, psikodelia, **countrya**... Oso zaila da kajun musika definitzea baina esan daiteke Euskal Herrian trikitilari askorentzat erreferentzia izan dela, **countrytik** gertu dabilen musika da. Bluesa, punka, rocka eta **countrya** egiten dituzte, eta polak elkartzen. Folk eta **country** alternatiboan hazitako konposaketa xume eta sendoak.

5 (*hitz elkartuetan lehen osagai gisa*) Aurretik ere **country**-rocka egina genuen *Time between* kantuararekin. *Flying Burrito Brothers* **country**-rock taldean. *Cracker* **country**-pop-rock taldea sortu zuen Loweryk. *I was born, but...* filmarentzako musika egin zuen eta baita **country**-folk lan bat ere (*Wandering as water*). **Country** blues pieza dibertigarri batzuk.

[3] **country alternatiboa** (3): **country alternatiboaren** (3): **country musikako** (3): **country musikaren** (3): **country rock** (3): **country rockaren** (4): **folk eta country** (3)]

couscous ik kuskus.

cowboy (*orobat cow-boy*) **1** iz abereak, berez behiak, zaintzeko kontrataturiko persona. Zergatik diote toki guztietan **cowboy**-ak direla ardiak zaintzen badituzte? Lege eta Jainkorik gabeko **cow**-boy deabruak. Ez zara **cowboy** bulartsu bat, ordea. **Cowboyak** Lancia Thelma Turbo hori aparkalekura daraman artean. Bi **cowboy** homosexualen maitasun istorioa. Ninik, hain zuzen, **cow**-boy gisako elastikoa zuen jantzita, eta Eligiok bere begien kolore urdin argi bereko jaka bat. Gerora beste 59 filmetan parte hartu zuen, **cowboy**-arena egiten sarritan.

2 (*hitz elkartuetan lehen osagai gisa*) Jeans estuak eta **cowboy** kapela. Rantxoko zaldi talde bat Kaweah erreka erantzten zegoen ura edaten, eta **cowboy** sonbreiruz jantzitako gazte bat txistuka ari zitzaion. Geroxeago azaldu da mahuka jasozko **cowboy**-alkandoradun tipoa. **Cow**-boy bota beltzak. **Cowboy** bota punta luzedun estrafalarioak. Jeansak eta **cowboy** estiloko alkandora dauzka beti soinean, eta bodyak. Bazkalondoetan eman ohi zituzten **cowboy** filmetan.

crack¹ iz bere lanbidean, eta bereziki kirol batean, maisu edo txapeldun distiratsua dena. Ama nire hiztegiara egokitzen saiatzen zen, flirt bat, norbait **crack** bat izatea, eta abar. Ze **crack** tzarra! ez dauzka kide txarrak, baina greziarrak etxera berak bakarrik bidaltzeko moduan dago.

crack² iz kokainatik eratorririko droga, mendetasun handia sortzen duena. Ordutik, milaka ikasleri egin dizkiete listu analisiak, kalamua edo haxixa erre edo kokaina, heroína edo **crack**-a hartu duten jakiteko. Paperezko poltsa baten barruko **crack** lurrina/arnasten ari zaren laguna: *ez dizut ulertzen, if you know what I mean.*

cracker iz **Cracker**: suziri edo petardo txikiak; muturretik tira egin eta lehertzen direnean, danbatekoaz gain ezusteko oparitxoak ateratzen dira barrutik. Zilarrezko ontziak saltsa lodi eta alimantu handikoarekin, eta ahabi garrantzez egindako saltsa... eta aztien **cracker**-ak ugari mahai guztian zehar. Harryk mahaitik alde egin zuenean, **crackerretatik** ateratako gauza-pila bat zeraman berekin, besteak beste, lehertzen ez ziren puxika argitsuak, norberak bere garatxoak hazteko kit-a, eta azti-xakerako piezak. **Cracker** zoragarri haiek ez ziren inola ere Dursleytarrek erosten zituzten muggleen **cracker** txepelak bezalakoak, plastikozko jostailutxo eta paper sinpleko txanotxoekin barruan

crackzale *izond* krack drogaren zalea dena. Eta urtarreleko gau arras hotz batean Laugarren Kalearen eta B Etorbidearen arteko kantoian ezarriaren kontra pistola bat estutu zion **crackzale** hordi hitz-totelarengatik izan ez balitz, batek daki noiz arte iraungo ote zukeen ez aurrerako ez atzerako egoera hark.

crash iz *krak* finantziaroa. 1929an Wall Street-eko burtsan izan zen **crash** izugarriaren ondotik hedatu zen krisi ekonomikoarekin batera, [...].

crematorium ik **krematorio**.

crescendo **1** iz musikan, hots intentsitatearen gora egite progresiboa. Gorka Sierrak zuzentzen duen koralk trinkotasuna hari guztietan azaldu baitzuen, dinamiketan maisu pianissimotik fortissimo-ra **crescendo**-en bitartez, fraseatze lanetan txukun: aipatzekoak ziren *Kyrie, Agnus Dei, Libera me* eta *In Paradisum*. Pieza geldoak dira orokorrean, The blue bezala, aspaldiko Us&them ederraren ahaidea, eta euren buruei jiraka hazten dira Gilmourren ohiko **crescendo** haletan amaitzeko. • Victoria eskua telefonora luzatzen, ni neu deia jasotzen, Pavanaren **crescendo** laburra diminuendo gero, eta pianoagoan ahitzen -"zoragarria iruditu zait", berak-, ostera sakonago lokartzeko.

2 *irud/hed* Nire begiek atsegin handia hartzen zuten izpi argitsuak begira, eta pentsamenduak jauzika zihoazkidan abestiarena baino **crescendo** biziagoan. Mami gehiagoko aldaketaren bat edo beste egingo nuke halere: telefono deien inflazioa iruditzen zait eragin dugula, eta **crescendo** horrek behar bezalako klimaxik ez duenez, hobe batzu-batzuk kentzea: [...]. Izan ere, nolabaiteko **crescendo**-an dago egituratua Torre Luzean paratutako erakusketa. Gainera, senak esaten zion Gizon Handiaren kritikak **crescendo** baten moduan antolatuta zeudela, eta hortaz, onenak etortzeko zeudela oraindik.

3 *in crescendo adlag* Lana benetako konfesioa da, pasio mingarri musikatua: hasiera eta bukaera lasaiak, tartea in **crescendo**.

4 (*izen gisa*) Beraz, dutxatik irten eta jantzi egin da; eta eskailerak jaisten zituen bitartean igo du berokiaren kremailera, in **crescendo** metalikoa leherketa gor batean bukatuz; eta orduantxe zimiko bat sentitu du hatz batean. In **crescendo** gorrian, ahotsak oihu bihurtu ziren, erreportaria deladarka ari... herioa eta histeria nonahi.

cricket ik **kriket**¹.

criterium ik **kriterium**.

croissant (*8 agerraldi, 4 liburu eta artikulu 1ean; cf kruasan 45 agerraldi, 19 liburu eta 3 artikulutan*) iz kruasana. Han inguruko kafetegi kaskar batean sartu ginen eta kafesne bana eskatu, nik **croissant** batekin eta amuñak suizoarekin. Litro bat esne -gaingabetua-, ogi egin berria eta lau **croissant** poltsa batean nekartzala itzuli nintzen ordu laurden geroago. Ni goizago heldua nintzen, eta lau egunkari ari nintzen aldi berean irakurtzen; haien azpian, nonbait, kafesne erdi hustua eta **croissant** baten hondakinak zeuden. **Croissant** hondarrez eta ezpain zapi potortuz gainez dagoen mahai bat garbitzera noa.

cromlech (*orobat kromletx*) iz harrespila, jentil-baratzea, mairu-baratzea. **Cromlechetan** ageri zaizkigun neolitikoko aztarnak baino biziagoak baitira hizkuntzak eskaintzen eta eraikitzen dizkigun jentil-baratzeak. Aita Donostiari eginiko Aginako estela ere bertan egin zuen, eta baita **cromlecha** estudiatu ere. Aitzineko artzainen **kromletxak** eskuin aldean. Gure arbasoen hezurmendiak omen daudela **kromletx** zahar horien azpian. Oteizak, berriz, arte modernoak bizi zuen bidegurutzak izututa eta tribuko oihartzunak galduta, **cromlecheko** hutsunean aurkitu eta eraiki zuen sosegua, eta **cromlechean** bildu nahi izan gintuen guztiok. Begira erne, begira: ez ote da **kromletx** hori, jainko zaharren bat, munduan aho zabalik, hortaz gora gelditua, lurpetik guri deika harritua? Harritzar handi bat zen, **cromlech** berri bateko lehen harria, garai modernoetako esfingea. Paradoxa badirudi ere, Oteiza profetikoak hitzik ezagutzen ez diogun historiaurre eta hitz-aurre horretatik bakarrik lor zezakeen hitza, hizkuntzaren bezperetako **cromlechetik** bakarrik zuri baitzezakeen bere ahulezia -edo hautamen?- linguistikoa.

croupier iz joko etxe batean, jokoak zuzentzen, kartak banatzen, dirua ordaitzen eta bankarena egiten aritzen den enplegatua. **Croupierra** Bronzeko bonet-handi batentzat, Chick bere lagunarentzako "gamelua" (dagoeneko horrela deitua), merkatu beltzeko heroína (heroína, fem.), edo usinan/fabrikari gerizak txokolatetz trenpatzen ari, [...].

curricular (orobat kurrikular) 1 izond kurrikulumarena, kurrikulumari dagokiona. Pisa ez da ebaluazio **curricular** bat; hau da, ez da eskolan ikasitakoa bakarrik ebaluatzen. Harrera protokoloa, aurre ebaluazioa, kokapena, gelako erantzuna edo erantzun **curricularra** horren barruan hizkuntza tratamendua eta familiarekin harremana. 1980 inguruan, sintaxiari garrantzi handia ematen hasi ziren metodo estrukturala; 90ko hamarkada, berriz, komunikaziozko jokabideekin hasi eta diseinu **kurrikularrekin** amaitu zen, Era horretara, dei egin zuten eskola eremu **kurrikular** hutsera muqa ez dadin.

2 ez-curricular Iztuetak zehaztu zuenez, Pisaren izaera ez **curricularrak** erraztu egiten du herrialdeen arteko konparazioa, nahiz eta bakoitzak modu ezberdinean antolatu irakaskuntza. Eremu ez-**kurrikularrak** hizkuntza menderatzeko ematen dituen aukerak nabarmendu ditu. Zortzi urteko haur baten urte osoko ordutegiaren neurketan oinarrituta, haur edo gaztetxoaren hizkuntz errealitatean eremu ez-**kurrikularrak** eremu kurrikularak adinako denbora gutxienez baduela erakutsi zuen. Hirurok ahozkotasanak hizkuntz prozesuari begira eremu ez-**kurrikularrean** duen garrantziaz hitz egin zuten.

[3] eremu ez kurrikularrak (3)]

curriculum (436 agerraldi, 16 liburu eta 112 artikulutan; orobat kurrikulum 21 agerraldi, 11 liburu eta 7 artikulutan, eta currikulum g.er.) 1 norbaiten ibilbide pertsonalaren eta profesionalaren berri ematen duen

agiria edo txostena, berez edo eskuarki lanpostu edo kargu baterako lehiaketara aurkezteko dena. Unibertsitatean nabilenetik egin behar izan ditudan hamaika **curriculumetan**. Proiektu horiek (idazlearen **curriculum** laburra, lanaren azalpena eta lagina) abenduaren 19rako bidali behar dira fundaziora. Bere **curriculum** profesionala eta Stendhali buruz idatzi dituen lanen fotokopiak bidali behar ditu eskari-gutunarekin batera. Besteak hik baino **kurrikulumak** zauzkaat hemen, tiraderan. **Curriculum** handiko musikariak dira. Hik baino gusturago egingo luketen dozena erdi lagun **kurrikulumak** zauzkaat hemen, tiraderan. **Curriculum** normal bat eginga izan du, gaztaroan bikario, gero erakasle, gazte mugimenduetan omonier, katixima arduradun; aparatu gizona, denena egiten saiatzen dena. **Curriculum** luzea du Richard Axelek; luzeegia denak hemen aipatzeko. **Kurrikulumean** jartzeko moduko zerbait, edozein kasutan. Ikasleek [...] egindako ebaluaketan notarik bikainen aterata ere, berdin-berdin kobratuko du, eta, gainera, ikasleen onespak ez dio **curriculumak** gizenduko. Italian lan egindakoa da, eta dagoeneko hainbat **curriculum** bidali ditu atzerrira. Pedalei arrigitean ari diren dozenaka karreristen artean, berak du **curriculum** distiratsuen. Lur azpiko tunela nola egin zuten, Carrero Blancoren **curriculum** beltza, autoa teiltatu gainean airean...

2 irud/hed Gure **kurrikulum** pribatu afektiboan eragin ikaragarri handia du gure jarduera publikoak, eta alderantziz.

3 (hitz elkartuetan) Kurrikulum bidalketa zaharrak bere ondorioak izan zituen azkenean eta, gabonak inguru horretan, lanpostu baterako deitu zidaten. • Nire lan "**kurrikulumak**", adibidez.

4 (irakaskuntzan) Horregatik gabiltza irakasleok lehen hezkuntzako **curriculumak** osatu nahian. Asko hitz egiten ari dira **curriculum** propioa gartzetaz, eta lan handia egiten ari dira horren inguruan. Gure **curriculumak** OCDEko herrialdeetakoetara egokitu beharko dugu. Edozein herriren garapen sozial, ekonomiko, kultural eta linguistikorako ezinbestekoa da herri horren beharretara egokitutako **curriculumak** izatea eskolen oinarri. Zortzi eta hamasei urte bitartean euskararen **curriculumak** zehaztu beharra dago. ZTG ikasketak hezkuntza-sistemen **curriculumen** diseinuetan lekua hartzen ari dira, eta ikerketa-esparru berri gisa gero eta finkatuago daude diziplina akademikoen artean. Genero indarkeria **curriculumeko** ikasgaia izango dela. EHIGE, Sarean eta BIHEri **Curriculumaren** prozesua tratatzea leporatu diete eskoleetako irakasleek. Udazkenean adostuko dute behin-betikoak, eta datoren urtean **curriculumari** egokitutako eduki didaktikoak sortuko dituzte.

5 (hitz elkartuetan lehen osagai gisa) Mailegu bidezko doakotasunak balio gabe utz ditzake neurri batean ikastetxeko **curriculum** proiektuak. Eusko Jaurlaritzak eta Nafarroako Gobernuak edukien **curriculum** dekretu berriak onartu beharko dituzte.

6 (hitz elkartuetan bigarren osagai gisa) Erijioren kulturaren ezagutza ziurtatzeko ikasgairan bat egon beharko litzateke hezkuntza **curriculumean**.

7 curriculum vitae Kaleratzeak arrazoitzeko arrazoi ekonomikoak hedatzea, epaileek baliogabeki kaleratutakoek enpresan berrira hartzea behartu ahal izatea eta enpresa handiei izenik gabeko **curriculum vitaeak** bidali ahal izatea. Bertan haren aurka hartu ziren neurrien berri eman, eta horrekin batera Martin Ugalderen **curriculum vitaeak** helarazi zion epaileari. Nire bilobel uzten diet aitona **curriculum** vitaeak. Interesatuak direnek beren "**curriculum vitae**" igor dezatela orain beretik, helbide huntarat: Ecole Immaculée Conception, 64240 Aiherra.

7 euskal curriculum Euskal **curriculumaren** edukiak gaitzetsi dituzte Berez, euskal **curriculumak** osatzeko ardura ez dagokio Jaurlaritzako Hezkuntza Sailari. Derrigorrezko Eskolaldirako Euskal **Curriculumak** oinarritzko txostenari 13 ekarpen egin dizkio. Euskal **kurrikulumaren** bultzatzaile izatea.

[3] curriculum ofiziala (3); curriculum proiektuak (4); curriculum propioa (8); euskal curriculum (4); curriculumak diseinatzeko (11); curriculumak diseinatzeko prozesuan (7); curriculumak egiteko (4); curriculumak ezartzeko (3); curriculumak lantzen (3); curriculumak osatzeko (15); curriculumak osatzeko prozesua (4); curriculumak sortzeko (9); curriculumak sortzeko prozesua (4); curriculumak sortzeko prozesuan (3); eskolaldirako euskal curriculumak (5); euskal curriculumak (118); euskal curriculumak diseinatzeko (11); euskal curriculumak lantzen (3); euskal curriculumak osatzeko (8); euskal curriculumak sortzeko (9); euskal curriculumak (7); curriculumaren diseinuan (3); curriculumaren inguruan (5); curriculumaren inguruko (14); curriculumaren inguruko azalpenak (3); curriculumaren inguruko eztabaida (4); curriculumaren prozesua (4); euskal curriculumaren (63); euskal curriculumaren alde (3); euskal curriculumaren aldeko (4); euskal curriculumaren diseinuan (3); euskal curriculumaren inguruko (14); euskal curriculumari (17); euskal curriculumaz (5); euskal curriculumean (7)]

cuter ik kuter.